

SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Odbor rezortnej kontroly
Nám. Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

• •
Vážený pán
Ing. Mgr. Ján Vaľko
Široká 1872/98
058 01 Poprad
• •

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
5/2015-pet.-1.3

Vybavuje/☎
+421 2 59429119

Bratislava
07.05.2015

Vec

Petícia za vyriešenie problematiky dlhodobého zhoršeného životného prostredia v súvislosti s prevádzkou a ďalším rozširovaním spoločnosti Schüle Slovakia s.r.o. – oznámenie výsledku vybavenia petície

Ministrovi životného prostredia Slovenskej republiky bola doručená overená kópia „Petície za vyriešenie problematiky dlhodobého zhoršeného životného prostredia v súvislosti s prevádzkou a ďalším rozširovaním spoločnosti Schüle Slovakia s.r.o., Teplická 3860/34A, Poprad, IČO: 36 460 567 v priemyselnom areáli Poprad – Veľká“ (ďalej len „Petícia“). Toto oznámenie Vám zasielame z dôvodu, že v petícii ste uvedený ako osoba určená na zastupovanie v styku s orgánom verejnej správy.

Doručené podanie obsahuje sprievodný list Občianskeho združenia Popradčania za čistejšie životné prostredie (ďalej len „OZ“) zo dňa 20.3.2015 adresovaný pánovi ministrovi, ku ktorému je priložených 6 príloh, a to overená kópia Petície s 62 podpisovými hárkami s 1177 podpismi, kópia hromadnej sťažnosti adresovanej MŽP SR v roku 2002, kópia prvej strany petície adresovanej mestu Poprad, kópia rozhodnutia MŽP SR č. 2931/04-1.6./gn z 18.10.2004, výsledky z merania hluku z rokov 2007 a 2014, kópia listu mesta Poprad z 28.9.2004 (stanovisko k zámeru) a 4 ks fotografií.

Petícia bola adresovaná viacerým štátnym orgánom, a to Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky - MŽP SR (3 požiadavky), Slovenskej inšpekcii životného prostredia - SIŽP (1 požiadavka), Ministerstvu zdravotníctva SR (2 požiadavky) a Úradu verejného zdravotníctva (2 požiadavky).

Časť Petície adresovaná MŽP SR zahŕňa 3 požiadavky, v ktorých žiadate:

a) poskytnúť spoluprácu a súčinnosť mestu Poprad pri pravidelnom monitoringu znečistenia vzduchu v obytnej zóne susediacej s dotknutým územím (ul. Široká), resp. v širšom centre obytných zón Veľká a Západ za použitia mobilnej monitorovacej stanice v spolupráci s organizáciami, ktoré riadi MŽP SR (napr. SHMÚ).

b) vyhodnotiť záväzky a podmienky prezentované v Zámere rozšírenia výroby Schüle Slovakia s.r.o. z júla 2004 ako aj plnenie podmienok a záväzkov uvedených v rozhodnutí

Telefón
59429101

Fax
59429105

Internet
www.enviro.gov.sk

IČO
42181810

MŽP SR č. 2931/04-1.6./gn z 18.10.2004 a naväzujúc na toto vyhodnotenie zmeniť resp. ukončiť platnosť rozhodnutia. Ako negatívny krok hodnotíte rozhodnutie MŽP SR č. 2931/04-1.6./gn z 18.10.2004, ktorým sa rozhodlo, že navrhovaná činnosť „Rozšírenie výroby Schüle Slovakia, s.r.o. Poprad“ sa nebude posudzovať. V tejto súvislosti poukazujete aj na to, že každé rozšírenie prevádzky (zmena integrovaného povolenia) sa s poukazom na uvedené rozhodnutie vykonáva bez procesu EIA.

c) zaviesť reálnejšie poplatky za znečisťovanie ovzdušia pre veľkých znečisťovateľov ovzdušia, ktoré budú firmy motivovať, aby namiesto platenia poplatkov za znečisťovanie ovzdušia viac investovali do modernizácie technológií.

Konštatujeme, že doručená Petícia má charakter žiadosti, resp. návrhu. Pri jej vybavovaní sme postupovali podľa § 5 ods. 8 zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o petičnom práve“). Na základe posúdenia obsahu Petície a na základe stanoviska vecne príslušných organizačných útvarov ministerstva oznamujeme, že petíciu nie je možné vyhodnotiť z hľadiska opodstatnenosti, resp. neopodstatnenosti. V súlade s § 5 ods. 8 zákona o petičnom práve Vám zasielame nasledovné odôvodnenie a vyjadrenie k častiam adresovaných MŽP SR.

K požiadavke uvedenej v bode a) uvádzame nasledovné:

Kvalita ovzdušia na území Slovenskej republiky je monitorovaná Národnou monitorovacou sieťou kvality ovzdušia (NMSKO), ktorú prevádzkuje Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ). Keďže väčšina monitorovacích staníc NMSKO je v súčasnosti po dobe životnosti, SHMÚ realizuje v tomto roku ich rozsiahlu modernizáciu. Po jej ukončení bude NMSKO vybavená novými monitorovacími stanicami, vrátane mobilných staníc. Doteraz je k mestu Poprad najbližšie monitorovacia stanica v Starej Lesnej, ktorá monitoruje aj koncentrácie prachových častíc v ovzduší. Koncentrácie prachových častíc merané na tejto stanici sú dlhodobo pod limitnou hodnotou.

Monitorovanie lokálneho znečistenia ovzdušia v meste Poprad nebolo doteraz v pláne úloh SHMÚ. Na základe Vašej požiadavky bude možné po modernizácii NMSKO poveriť SHMÚ dočasným monitorovaním prachových častíc v ovzduší v dotknutom území. V budúcich rokoch sa v rámci projektov financovaných z prostriedkov EÚ uvažuje aj s rozšírením NMSKO o stanicu umiestnenú stabilne v Poprade alebo v jeho okolí.

K požiadavke uvedenej v bode b) uvádzame nasledovné:

MŽP SR pre navrhovanú činnosť „Rozšírenie výroby SCHÜLE Slovakia, s. r. o., Poprad“ vykonalo zisťovacie konanie podľa vtedy platného zákona NR SR č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA“). V Petícii uvádzané rozhodnutie č. 2931/04-1.6./gn zo dňa 18.10.2004 je výsledkom zisťovacieho konania.

Zisťovacie konanie malo vtedy platným zákonom EIA stanovené kroky, ktoré MŽP SR predtým ako bolo vydané uvedené rozhodnutie vykonalo. Pre spresnenie uvádzame, že pri rozhodovaní MŽP SR o tom, či sa navrhovaná činnosť bude alebo nebude posudzovať podľa tohto zákona, malo prihliadať najmä na povahu a rozsah činnosti, miesto vykonávania činnosti, najmä jeho únosné zaťaženie, význam očakávaných účinkov a aj na písomné stanoviská doručené k zámeru.

Predmetom zisťovacieho konania bolo rozšírenie výroby presných tlakových odliatok z hliníkových zliatin v prevažnej miere pre automobilový priemysel. Nárast vtedajšej produkcie z 11 612 t.rok⁻¹ na 42 330 t.rok⁻¹ mal byť zabezpečený zavedením štyroch nových

šachtových plynových pecí a 21 kusov horizontálnych lisov. Navrhované rozšírenie výroby si malo vyžadovať vybudovanie troch výrobných hál s celkovou rozlohou 4800 m². Súčasťou nových hál mali byť aj skladové priestory s rozlohou 1 243 m².

V precízne vypracovanom odôvodnení požiadavky b) je okrem konštatovaní v úvode a v závere uvedených 20 bodov detailnejších pripomienok k zámeru. K textu odôvodnenia ako celku je možné konštatovať, že keby bol predložený v rámci zisťovacieho konania, výrazne by ovplyvnil rozhodnutie. Ide najmä o relevantné pripomienky k zámeru uvedené v bodoch 1, 2, 5 – 9, 11 – 14 a čiastočne 20.

Na druhej strane je potrebné pripomenúť, že v rámci zisťovacieho konania bol zámer predložený na pripomienkovanie príslušnému orgánu (ústredný orgán štátnej správy do ktorého pôsobnosti patrí navrhovaná činnosť), povolujuúcemu orgánu, dotknutému orgánu štátnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko alebo vyjadrenie vydávané podľa osobitných predpisov, podmieňujú povolenie činnosti a dotknutej obci. Tak ako je uvedené v odôvodnení citovaného rozhodnutia zo zisťovacieho konania, "V zákonom stanovenom termíne doručili na MŽP SR svoje písomné stanoviská Ministerstvo hospodárstva SR, odbor priemyselnej politiky; Ministerstvo vnútra SR; Obvodný úrad (ďalej len "OÚ") životného prostredia v Poprade; Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Poprade; OÚ v Poprade, odbor krízového riadenia; Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Poprade a Mesto Poprad. Ani jeden zo zainteresovaných subjektov, ktoré sa k zámeru vyjadrili, nemal odmietavé stanovisko k navrhovanej činnosti a absolútna väčšina netrvala na posudzovaní podľa zákona. Jedine Mesto Poprad vo svojom stanovisku, napriek súhlasu s navrhovanou činnosťou, považuje za potrebné jej posudzovanie podľa zákona, nakoľko navrhovaná stavba sa nachádza v dotyku s obytnou zónou."

K stanovisku mesta Poprad (ktoré je aj prílohou Petície) je treba zdôrazniť, že nebolo nesúhlasné ako sa uvádza v úvodnej časti odôvodnenia požiadavky b), ale súhlasné za podmienky zdokumentovať počet parkovacích plôch pre osobné a nákladné vozidlá na vlastnom pozemku, ktorá bola premietnutá do podmienok citovaného rozhodnutia zo zisťovacieho konania. Pre úplnosť uvádzame, že v stanovisku mesta Poprad je aj uvedená dôležitá informácia, že mesto Poprad zverejnilo v súlade s vtedy platným zákonom EIA predložený zámer a verejnosť sa mala v zákonom stanovenom termíne možnosť k zámeru vyjadriť. Tak ako sa v stanovisku mesta Poprad ďalej uvádza, počas stanoveného termínu neboli na Mestský úrad v Poprade doručené žiadne pripomienky k zámeru. Táto skutočnosť je uvedená aj v odôvodnení citovaného rozhodnutia zo zisťovacieho konania, v ktorom je zahrnuté aj konštatovanie, že verejnosť nepredložila svoje pripomienky ani na MŽP SR.

V stanovisku mesta Poprad je zároveň deklarované, že navrhovaná činnosť nie je v rozpore so schváleným územným plánom mesta Poprad. Toto konštatovanie je teda v rozpore s názormi uvedenými v pripomienkach č. 15 a 19 odôvodnenia požiadavky b) a doriešenie týchto rozporov je možné aj mimo proces podľa zákona EIA, najmä s ohľadom na skutočnosť, že uvedený názorový "rozpor" nebol identifikovaný počas zisťovacieho konania. Navyše, takéto konštatovania kompetentného orgánu (mesta Poprad) boli vzaté do úvahy pri rozhodovaní o tom, či sa má navrhovaná činnosť posudzovať podľa zákona.

Pre úplnosť sa vyjadrujeme k ďalším bodom uvedeným v odôvodnení požiadavky b):

V bode 3 je uvedená pripomienka, že vypracovaniu zámeru nepredchádzali žiadne technické, ekonomické ani environmentálne štúdie. K uvedenému konštatujeme, že zámer bol vypracovaný podľa § 7 ods. 3 a prílohy č. 2 vtedy platného zákona EIA a nikde nie sú špecifikácie, ako sa uvádza v predmetnej pripomienke.

V bode 4 je uvedená pripomienka, že zámer mal byť vypracovaný variantne. Pripomienka je v princípe relevantná, avšak tak ako sa uvádza v odôvodnení rozhodnutia zo

zist'ovacieho konania, na základe písomnej žiadosti navrhovateľa MŽP SR podľa § 7 ods. 8 vtedy platného zákona EIA upustilo od požiadavky variantného riešenia zámeru listom č. 2568/04-1.6 zo dňa 7. 7. 2004.

Špecifickým problémom je pripomienka 10, v ktorej je okrem iného uvedené konštatovanie nedostatočného riešenia eliminácie zápachu. Nie je dôvod rozporovať relevantnosť tejto pripomienky, je však potrebné upozorniť na skutočnosť, že v Slovenskej republike neexistujú platné normy na vyhodnocovanie zápachu.

Pripomienky uvedené v bodoch 16-18 a čiastočne 20 sa týkajú požiadaviek na kontrolu opatrení uvedených v samotnom zámere, resp. v rozhodnutí zo zist'ovacieho konania, tie je možné jednoznačne podporiť. Zároveň však musíme konštatovať, že nie sú dôvodom na vykonanie procesu posudzovania.

Záverečné zhrnutie k požiadavke b):

Zákon EIA neumožňuje zmeniť resp. ukončiť platnosť rozhodnutia vydanom v zist'ovacom konaní. Proti tomuto rozhodnutiu bolo možné podať do 15 dní od jeho doručenia rozklad podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) na MŽP SR. Toto rozhodnutie bolo možné preskúmať súdom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov až po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku.

Všetky kroky v rámci zist'ovacieho konania boli vykonané v súlade s vtedy platným zákonom EIA s poukázaním na skutočnosť, že i prakticky štvornásobné navýšenie výroby je stále v cca štvrtine intervalu kapacity výroby uvedenej v prílohe vtedy platného zákona, podľa ktorej zist'ovaciemu konaniu podliehali zariadenia na tavenie vrátane zlievania nežeľzných kovov od 1 000 do 100 000 t/rok.

Je len na škodu veci, že verejnosť nepodala v zákonom stanovenom termíne pripomienky s podobným rozsahom ako je uvedené v Petícii; pričom mesto Poprad vo svojom stanovisku garantovalo zverejnenie zámeru a možnosť jeho pripomienkovania v stanovenom termíne. Požiadavka mesta Poprad posudzovať predmetný zámer nebola detailnejšie zdôvodnená a ani stanoviská ostatných kompetentných orgánov, najmä stanovisko Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade a ani stanovisko vtedajšieho OÚ životného prostredia v Poprade neupozorňovali na problémy, ktoré sa uvádzajú v Petícii.

Pokiaľ by investor predkladal na povolenie žiadosť s inými parametrami, než aké boli uvedené v zámere predloženom na zist'ovacie konanie, je potrebné upozorniť na skutočnosť, že navrhovateľ je povinný pred povolením predložiť oznámenie o zmene vypracované podľa prílohy č. 8a aktuálne platného zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov príslušnému orgánu (podľa súčasne platného zákona je ním príslušný Okresný úrad), ktorý vykoná zist'ovacie konanie.

K požiadavke uvedenej v bode c) uvádzame nasledovné:

Poplatky za znečisťovanie ovzdušia nie sú hlavným nástrojom na ochranu ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok do ovzdušia, ale sú len doplnkovým stimulom k obmedzovaniu množstiev vypúšťaných znečisťujúcich látok. V Slovenskej republike je ustanovený jeden z najrozsiahlejších poplatkových systémov za znečisťovanie ovzdušia v porovnaní s ostatnými členskými krajinami EÚ a vo väčšine krajín EÚ sa poplatky za znečisťovanie ovzdušia vôbec neplatia. Preto si treba uvedomiť, že každé zvyšovanie

poplatkov môže znevýhodňovať našich podnikateľov v porovnaní so zahraničnou konkurenciou.

Vami uvádzané požiadavky na ochranu ovzdušia, ktoré ste navrhli riešiť zvyšovaním poplatkov za znečisťovanie ovzdušia, sú už dávno ustanovené v zákone o ovzduší a v zákone o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia. V súčasnosti je to zákon č. 137/2010 Z.z. o ovzduší v znení neskorších predpisov a zákon č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“).

Podľa § 14 ods. 1 zákona o ovzduší *nové zariadenia stacionárnych zdrojov a jestvujúce zariadenia stacionárnych zdrojov, na ktorých sa vykoná podstatná zmena, musia zodpovedať najlepšej dostupnej technike a všetky zariadenia stacionárnych zdrojov musia spĺňať ustanovené požiadavky na rozptyl emisií znečisťujúcich látok.*

Podľa § 31 ods. 2 zákona o ovzduší *emisné limity, technické požiadavky a podmienky prevádzkovania určené na prevádzku a monitorovanie stacionárneho zdroja v právoplatných súhlasoch a rozhodnutiach orgánov ochrany ovzdušia môže príslušný orgán ochrany ovzdušia preskúmať v konaní začatom z vlastného podnetu. Tieto podmienky a požiadavky môže orgán ochrany ovzdušia zmeniť vydaním nového rozhodnutia, ak po vydaní súhlasu alebo rozhodnutia došlo k zmene právnych predpisov alebo k zmene najlepšej dostupnej techniky, ktorá umožňuje významné zníženie emisií zo stacionárneho zdroja a jej zavedenie do prevádzky je pre prevádzkovateľa technicky a ekonomicky únosné.*

Podľa § 21 ods. 2 zákona o IPKZ *inšpekcia v integrovanom povolení určí opatrenia na prevenciu znečisťovania, najmä použitie najlepších dostupných techník tak, aby činnosť prevádzky nespôsobovala žiadne významné znečistenie.*

Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o IPKZ *konanie z vlastného podnetu inšpekcia začne, ak je potrebné zmeniť emisné limity, technické požiadavky a podmienky prevádzkovania určené na prevádzku a monitorovanie zariadenia v povolení, ak po vydaní povolenia došlo k zmene právnych predpisov alebo k zmene najlepšej dostupnej techniky, ktorá umožňuje významné zníženie emisií z prevádzky a jej zavedenie je pre prevádzkovateľa technicky a ekonomicky únosné.*

Podľa § 33 ods. 2 zákona o IPKZ *inšpekcia povolenie prehodnotí, a ak je to potrebné, aktualizuje rozhodnutie podľa odseku 1 písm. f) do štyroch rokov od uverejnenia rozhodnutia o záveroch o najlepších dostupných technikách a zabezpečí, aby prevádzkovateľ dodržiaval podmienky povolenia. Pri prehodnocovaní sa zohľadňujú všetky nové alebo aktualizované závery o najlepších dostupných technikách, ktoré sa vzťahujú na prevádzku od udelenia alebo posledného prehodnotenia povolenia. Keď sa na základe opätovného preskúmania a aktualizácie povolenia zistí, že na zavedenie nových najlepších dostupných techník bude potrebná dlhšia doba ako štyri roky od uverejnenia právne záväzného aktu Európskej únie o záveroch o najlepších dostupných technikách, príslušná inšpekcia môže stanoviť v podmienkach povolenia dlhšiu dobu, ak je to opodstatnené na základe kritérií podľa § 23 a 24.*

Oba uvádzané zákony ustanovujú prevádzkovateľom zdrojov znečisťovania životného prostredia povinnosti dodržiavať určené emisné limity, technické požiadavky a podmienky prevádzkovania. Neplnenie týchto povinností podlieha sankciám a môže viesť až k obmedzeniu alebo zastaveniu prevádzky zdroja.

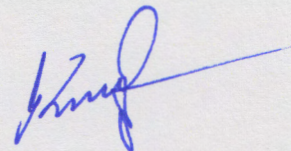
Z dôvodu, že podľa platných právnych predpisov kontrolu dodržiavania podmienok určených v integrovanom povolení a právnych predpisov v oblasti starostlivosti o životné prostredie vykonáva Slovenská inšpekcia životného prostredia (SIŽP), v prípade ak sa domnievate, že zo strany spoločnosti dochádza k ich porušeniu, odporúčame Vám obrátiť sa

podnetom na SIŽP. V tejto súvislosti bolo zistené, že v súčasnosti SIŽP vybavuje petíciu s podobným zameraním.

Predmetným oznámením považujeme Vašu petíciu z hľadiska zákona o petičnom práve za zodpovedanú a vybavenú.

S pozdravom

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SR
nam. Ľudovíta Stúra 1
812 35 BRATISLAVA
-18-

Ing. Nándor Kanovszký
riaditeľ odboru